

Ölçüler kanununun 28 inci maddesinin değiştirilmesi hakkında 1/466 numaralı kanun lâiyhası ve İktisat ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı: 6/3165

26-XII-1932

B. M. M. Yüksek Reisliğine

1782 sayılı ve 4 - IV - 1931 tarihli ölçüler kanununun 28 inci maddesinin değiştirilmesi hakkında İktisat vekilligince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 19 - XII - 1932 tarihli içtimasında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe

1782 sayılı ve 4 - IV - 1931 tarihli ölçüler kanununun 1933 senesi ikinci kânununun 1 inci gününden itibaren tatbiki lâzımgelmekte ise de bu hususta icap eden hazırlıklar 1932 senesi bütçesinde karşılık bulunmadığı için yapılamamıştır.

İktisadiyatımızın pek mühim bir ihtiyacı olan metrik ölçüler sisteminin memleketimizde muvaffakiyetle tatbiki için fennî ve idarî teşkilât ile lâboratuvar ve ayar tesisatına ve bunları tatbik edecek idare ve fen adamlarının yetiştirilmesine ve nihayet memleketimizin muhtelif ölçü itiyatlarını tetkik ve yeni ölçülere geçilme tarzı hakkında halkımızı tenvir ve ihzara lüzum vardır.

Şimdiye kadar bu hazırlıkların hiç biri yapılmamış olduğundan kanunun tatbikına kadar kâfi bir zaman bırakılması ve icap eden tahsisatın dahi sanayi idaresinin diğer teşkilât ve ihtiyaçları için icap eden mebalîğ ile birlikte 1933 senesi bütçesine her halde konulması lüzumlu görülerek ilişik kanun lâiyhası bu esaslara göre tanzim ve takdim kılınmıştır efendim.

İktisat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisat encümeni

Karar No. 12

28 - XII - 1932

Yüksek Reisliğe

1782 numaralı ve 1 - IV - 1931 tarihli ölçüler kanununun 28 inci maddesinin tadili hakkında Başvekâletten gelerek İktisat ve Bütçe encümenlerine havale buyurulan kanun lâiyhası ve esbabı mucibesi encümenimize tevdi olunmakla İktisat vekili beyefendi hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

1 nisan 1931 tarihli ve 1782 numaralı ölçüler kanununun 28 inci maddesi bu kanunun 1933 senesi kânunusânisinin birinci gününden itibaren tatbik olunacağı hükmünü ihtiva etmektedir. Halbuki İk-

İktisat vekili beyefendinin verdikleri izahattan ölçüler kanununun tatbik olunabilmesi için «prototip» ölçü nümunelerinin elde bulundurulması ve kullanılacak bütün yeni ölçülerin umumî ilk muayenelerinin İktisat vekâletince yapılması gibi masrafa ve teşkilâta ihtiyaç gösterdiği ve şimdiye kadar bütçede tahsisatı olmadığı için bu hazırlıkların yapılmamış olduğu anlaşılmış ve böyle hazırlıksız bir vaziyette tatbikata geçildiği takdirde bir çok güçlüklerle ve haksızlıklara meydan verilmiş olacağı neticesi tezahür etmiştir.

Encümenimizde de ciddi hazırlıklar yapılmadan ve nizamnamesi tanzim edilmeden umumî muamelelâta pek yakından tesiri olacak yeni ölçüler kanununun tatbikatına başlanması muvafık olamayaacağı ve Hükûmetin talep ettiği vechile icap eden teşkilât vücade getirilebilmek, masraf ihtiyar edilmek «prototip» nümuneler tedarik edilmek ve memleket dahilinde bu nümunelere göre hazırlanacak esas ölçüler tevzi edilebilmek ve bütün yeni ölçüler muayeneleri yapılmak suretile ihtiyacen kâfi miktarının memleket dahiline yapılmasını ve kullanacak ellere geçmesini temin etmek üzere bir sene tatbikin tehiri zarurî olduğu kanaatine varılmıştır. Filyaki bazı yeni ölçü âmillerinin kanunun muayyen tarihinde tatbik edileceğine itimat ederek mühimce sermayeler bağlamak suretile yeni ölçü imalâtında buldukları ve kanunun tatbiki bir sene sonraya bırakılmak kararından zarar görecekları düşünölmüş ve kanunun katıyetine güvenmek suretile faaliyete geçmiş vatandaşların bu zarardan kurtarılması ehemmiyetle nazarı dikkati celbeder mahiyetinde görölmüş ise de umumî hayatta hudusu muhtemel daha büyük ve devamlı zararlara, rahatsızlıklara meydan vermemek için ölçü âmillerinin zararını kabul etmekten başka çare görölmemiştir. Bu mülâhazalara göre esas itibarile ve aynen kabul edilen kanun lâyihasının müstacelen müzakeresine müsaade buyurulmak istihâmile Heyeti umumiyeye arzına karar verilmiştir.

İktisat En. Reisi	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
Edirne	Şebn	Karahisar	Afyon	Karahisar	Dr. R. Ferit
Alâettin	H. Vasıf				
Şakir					
Aza	Aza	Aza			
A. Hamdi	Emin	Şükrü			

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 33

Esas No. 1466

28 - XII - 1932

Yüksek Reisliğe

1782 numaralı ölçüler kanununun 28 inci maddesinin tadiline dair olup İktisat vekillliğince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 19 - XII - 1932 tarihli iğtimanda Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasile esbabı mucibesinin gönderildiğine dair Başvekâletin 26 - XII - 1932 tarih ve 6/3165 numaralı tezkeresi ile İktisat encümeninin tetkikat netayicine dair olan mazbatası encümenimize havale buyurulmuş olmakla mütalea ve tetkik olundu.

Hükûmetin esbabı mucibesinin mütaleasından anlaşılacağı vechile bu kanunun tatbikatı esaslı istihzarata muhtaç bulunmak dolayisile bu hazırlıklar kanunun tatbik sahasına geçeceği 1933 takvim senesi iptidasına kadar ikmal edilemeyecektir.

Encümenimiz icap ettirdiği tahsisat 1933 bütçesine konmak suretile kanunun tatbiki için lâzımgelen hazırlıkların istenilen bir senelik müddet zarfında ikmal edilemeyeceğine ve bunun neticesi olarak ya müddetin temdidini veyahut hazırlıkların tamam olmıadan mecburî tatbikata geçilmesi gibi mahzurlar doğacağına kani olmuştur. Buna meydan vermemek için bütün ölçülerin mecburî bir surette tatbik edilmesi için lâzımgelen intikal devresi nihayetini 1934 takvim senesi nihyeti olarak tesbit etmek suretile istenilen müddeti bir misli kadar arttırmağı ve intikal müddetinin icabatını

dahi daha ziyade tebarüz ettirmek için bu müddet zarfında hazırlıkları ikmal edildikçe ve umumî muamelâtı sarsmayacak bir şekilde ölçülerin zaman ve mahal itibarile kısmî ve mecburî olarak tatbik edilebilmesi için karar almak hususunda İcra Vekilleri Heyetine salâhiyet vermediği muvafık bulmuştur.

Bu maksada göre ve 1933 senesi bütçesine konacak tahsisat hakkında şimdiden bir kanunî müeyyede vazî mevzu bahis olamayacağına nazaran teklif olunan lâyihamın birinci maddesinden buna dair olan kayıt dahi çıkarılmak suretile birinci madde yeniden tedvin edilmiştir.

İşin vüsat ve şumulü muvacehesinde hazırlıklara başlamak için 1933 malî senesinin girmesini beklemenin dahi muvafık olamayacağına kanaat hâsıl edilmiş ve mesaiye derhal başlamak üzere lâzımgelen tahsisatın 1932 malî senesi tasarrufatından temin edilmesi dahi encümenimizce zarurî görülerek kararlaştırılmıştır.

Bu suretle tadilen hazırlanmış olduğumuz kanun lâyihasını Umumî heyetin tasvibine arz ederiz.

Reis	Reis V.	M. M.	Kâtip			
Gümüşane	Konya	Konya	Tokat	Aksaray	Erzurum	Elâziz
<i>H. Fehmi</i>	<i>K. Hüsnü</i>	<i>K. Zaim</i>	<i>Süreyye</i>	<i>A. Süreyya</i>	<i>Âsım</i>	<i>H. Tahsin</i>
Bursa	Giresun	Yozgat	Niğde	Isparta		
<i>Dr. Galip</i>	<i>Kâzım</i>	<i>S. Şirri</i>	<i>Faik</i>	İlk kanun 22 ay evvel neşredilmiş olduğundan meriyeti için yeniden mühlet verilmesine taraftar değilim		
				<i>Mülkerrem</i>		

1782 sayılı ve 4 - IV - 1931 tarihli ölçüler kanununun 28 inci maddesini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1 — 1782 sayı ve 4 - IV - 1931 tarihli ölçüler kanununun 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Bu kanunun ahkâmı 1934 senesi 2 nei kânun ayının birinci gününden başlanarak tatbik olunur.

Bu tatbikata mahsus ayar tesisatı ve idarî teşkilât için lâzımgelen tahsisat 1933 senesi bütçesine konulur.

MADDE 2 — Bu kanun ahkâmı neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun tatbikına İktisat vekili memurdur.

19-XII-1932

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
İsmet	Yusuf Kemal	Zekâi	Ş. Kaya
Ha. V.	Mal. V.	Mf. V.	
Dr. T. Rüştü	M. Abdülhalik	Dr. Reşit Galip	
Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.	
Hilmi	M. Celâl	Dr. Refik	
G. İ. V.	Zr. V.		
Ali Rana	Muhlis		

26 mart 1931 tarih ve 1782 numaralı ölçüler kanununun yirmi sekizinci maddesinin tadiline dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 26 mart 1931 tarih ve 1782 numaralı ölçüler kanununun yirmi sekizinci maddesi aşağıda yazılı olduğu gibi tadil edilmiştir:

Bu kanunda yazılı bulunan ölçülerden hangilerinin, hangi tarihten itibaren ve nerelerde mecburî olarak tatbik edileceği İera Vekilleri Heyetinin kararile tayin olunur. Ancak 1934 senesi birinci kânununun 31 inci gününe kadar bu ölçülerin tamamen ve mecburî olarak tatbik edilmiş olması şarttır.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini tatbika İktisat vekili mezundur.